

**Sekce lesního hospodářství
Odbor hospodářské úpravy a ochrany lesů**

Doporučená opatření v ochraně lesa

proti lýkožroutu smrkovému (*Ips typographus* L.), lýkožroutu severskému (*Ips duplicatus* Sahlb.) a lýkožroutu menšímu (*Ips amitinus* Eichh.) – dále jen „kůrovci“

1. Celoročně důsledně vyhledávat, vyznačovat a včas vytěžit a účinně asanovat (včetně odvozu dříví z lesa ke zpracování) dříví nově napadené kůrovci a spolupracovat se svým odborným lesním hospodářem, který zabezpečuje vlastníku lesa odbornou úroveň hospodaření v lese.
2. Dříví napadené kůrovci zpracovat nebo odvézt z lesa ke zpracování nebo jinak účinně asanovat nejpozději do 31. března; v lesních porostech, které alespoň částečně zasahují do polohy nad 800 m nadmořské výšky, do 30. dubna běžného roku.
3. Veškeré polomy, vývraty a ostatní hmotu atraktivní pro rozvoj kůrovců vzniklé do 31. března vytěžit, zpracovat a odvézt z lesa ke zpracování nebo asanovat nejpozději do 31. května; v lesních porostech, které alespoň částečně zasahují do polohy nad 800 m nadmořské výšky, do 30. června běžného roku. Tuto hmotu je zároveň vhodné využít jako lapáky.
4. Pokud nedochází k včasnému a plynulému odvozu ke zpracování nebo lze takový stav důvodně očekávat, bezodkladně účinně asanovat veškeré kůrovcem napadené (popř. také pro kůrovce atraktivní) dříví, které zůstává na skládkách v lese i v jeho širším okolí.

5. Při kalamitním stavu lýkožroutů (dle přílohy č. 2 vyhlášky č. 101/1996 Sb., v platném znění) disponibilní kapacity přednostně soustředit na důsledné vyhledávání nově napadených stromů a jejich včasnou a účinnou asanaci. V oblastech, kde je zjištěn kalamitní stav lýkožroutů přitom lze odpovídajícím způsobem podle místní situace redukovat počty obranných opatření (stanovené podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 101/1996 Sb., v platném znění). K tomuto kroku přistupovat zejména v lokalitách s významným výskytem stojících oslabených stromů. Omezení počtu obranných opatření z výše uvedeného důvodu oznámit příslušnému orgánu státní správy lesů (omezení, příp. i vyloučení obranných opatření je přitom účelné uplatňovat především v období tzv. letního rojení, při jarním rojení k tomuto kroku přistupovat jen v nejnnutnějších případech).
6. Nemanipulovat s napadeným dřívím, pokud v něm vývoj kůrovce dosáhl stádia kukly a mladého brouka (reálná hrozba odpadávání kůry a šíření kůrovce při manipulaci a odvozu toto dříví). Toto dříví neodkladně chemicky asanovat postřikem nebo zabalením insekticidní sítí.
7. vést evidenci výskytu a pohybu kůrovcového dříví. Zjištění vyplývající z evidence výskytu a pohybu kůrovcového dříví využívat také pro stanovení počtu obranných opatření pro další série (rojení) lýkožroutů v roce 2016 v lokalitách s nižší početností škůdců (viz také bod 5).
8. Je nutné dodržovat legislativně stanovené zásady integrované ochrany rostlin (zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platném znění, a vyhlášky č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin). Doporučení zohledňující tuto legislativu je možné nalézt v Metodické příručce integrované ochrany rostlin pro lesní porosty (Zahradník, P., ed., 2014, ISBN: 978-80-7458-057-4).

Za účinnou asanaci lze považovat:

- a. Odkornění, které se provádí oloupáním kůry kmene napadeného stromu; v případě, že se pod kůrou již vyskytují kukly, mladí brouci popř. dospělí jedinci kůrovce, lze účinnou asanaci odkorněním provést pouze pomocí odkornovacích frézy – např. adaptér na motorovou pilu.
- b. Chemickou asanaci postřikem; *chemická asanace může být provedena vhodným schváleným přípravkem na ochranu rostlin (dle aktuálního Seznamu povolených přípravků na ochranu lesa), vždy s přimíchaným barvivem (pomocná látka v současné době pouze Scolycid), aby bylo možné provedení aplikace vizuálně*

zkontrolovat. Postřik musí být proveden po celém obvodu ležícího dříví (i zespodu - kmeny je nutné pootočit). O provedení postřiku na konkrétní skládce musí být vedena evidence minimálně v rozsahu: datum provedení aplikace, použitý přípravek a aplikovaná dávka. Postřik je účinný 6-8¹ týdnů, pokud je předmětné dříví po uplynutí této doby stále atraktivní pro vývoj kůrovců, je nutné postřik opakovat nebo skládku asanovat jiným způsobem.

- c. Balení do insekticidních sítí (viz např. Ochrana skládek dřeva před napadením lýkožroutem smrkovým. Zahradníková, M., Zahradník, P., Lesnický průvodce - Certifikovaná metodika, 7/2015).
- d. Přímý odvoz ke zpracování, pokud v něm vývoj kůrovce nedosáhl stádia kukly a mladého brouka. V opačném případě, kdy hrozí při manipulaci a odvozu toto dříví odpadávání kůry a šíření kůrovce, toto dříví neodkladně chemicky asanovat postřikem, popř. zabalením insekticidní sítí.

V Praze, dne 17. března 2016

Ing. Petr Bureš
ředitel odboru
hospodářské úpravy a ochrany lesů

¹ Obvykle uváděná doba účinnosti postřiku. Vhodné konzultovat s Lesní ochrannou službou dle konkrétní situace (los@vulhm.cz, tel.: 257 892 222)